

+
M
PAX

9 oktober 2022
Lk. 17, 11-19
28e zondag, C

Veelgeliefden,

op het eerste gezicht lijkt het evangelie over de tien melaatsen erg duidelijk. Jezus heeft tien melaatsen genezen, maar slechts één keerde er terug om zijn dankbaarheid te tonen. Bij nader inzien is deze gebeurtenis echter niet zo eenvoudig. Want gaat u maar na. Jezus stuurde ze alle tien weg om zich aan de priesters te laten zien. Het gaat hier om een reinigingsvoorschrift. Melaatsen waren onrein en moesten op een afstand blijven. Zo horen we dat de tien op grote afstand stonden en naar Jezus riepen. Ze waren uitgestoten uit de maatschappij en mochten pas weer opgenomen worden als de priesters hun genezing hadden vastgesteld. Toen Jezus hun dus opdroeg zich aan de priesters te tonen, beloofde Hij indirect hun genezing. Volgens de wet moesten ze dan eerst gereinigd worden en pas daarna konden ze terugkeren om hun eventuele dankbaarheid te tonen.

Het lijkt erop dat de negen anderen aan Jezus gehoorzaamden en zich aan de wetsvoorschriften hielden. Alleen de Samaritaan keerde direct terug om God te verheerlijken, maar handelde daarmee in strijd met de wet! Zou Jezus hier ongehoorzaamheid aan de wet propageren en de spontane, dankbare houding van een wetsovertreder honoreren? Om te begrijpen wat Jezus ons vandaag wil zeggen, moeten we de zaak wat nauwkeuriger bekijken.

In het Lukas-evangelie is dit het tweede verhaal waarin een Samaritaan als voorbeeld voor de Joden wordt gesteld. We kennen allemaal die mooie parabel van de barmhartige Samaritaan. De Samaritanen werden door de joden gezien als gehate buitenlanders en heidenen. Als Jezus juist hen ten voorbeeld stelt, gebeurt dit om de paradox van zijn gezegde aan te scherpen en om de hypocrisie van vele joden te beschamen.

Daaraan zien we dat het bij deze gebeurtenis niet allereerst gaat om het onderhouden of overtreden van de wet. Ook gaat het er niet om dat er maar één van de tien dankbaar is. Het accent ligt ergens anders. Zo stelde Jezus de vraag: *Is er niemand teruggekeerd om aan God eer te brengen dan alleen deze vreemdeling.* De Samaritaan *verheerlijkte God met luide stem.* En de negen anderen? Dankbaar zullen ze toch wel geweest zijn, maar om de een of andere reden zijn ze niet echt geraakt door het gebeuren. Misschien vonden ze het heel normaal als kinderen van Abraham, dat zij genezing verkregen. Alleen de buitenstaander, de Samaritaan, vond het niet normaal. Hij heeft in die genezing iets anders gezien dan de negen. En dat is het centrale punt van het verhaal: het contrast tussen de twee verschillende reacties op de genezing. De Samaritaan *verheerlijkte God met luide stem.* In de ontmoeting met Jezus en de daarop gevolgde genezing heeft hij de heerlijkheid Gods ontdekt. En hij kwam terug naar Jezus *om God eer te brengen.* Hij *wierp zich voor Jezus' voeten neer,* omdat hij in Jezus Gods werking heeft ontdekt. Daarom zegt Jezus tot hem: *Sta op, uw geloof heeft u gered.* Dat kreeg de Samaritaan te horen die na zijn genezing Jezus dank kwam brengen. Alle tien zijn gereinigd, genezen van hun melaatsheid. Alleen de Samaritaan kreeg te horen dat hij

gered was. Want hij was degene die God dank bracht, Hij was degene die begreep dat God reddend bij hem had ingegrepen, hij was degene die geloofde.

Dat is het schokkende van het geheel: de negen joden die in de traditie staan en in de wet zijn opgevoed, herkennen God niet in Jezus, terwijl een gehate heiden tot bekering komt. We zien hetzelfde gebeuren bij de tollenaars en zondaars die naar Jezus toe komen, terwijl de Farizeeën op een afstand blijven. En in de eerste lezing hoorden we hoe de syriër Naäman genezen werd en vervolgens Gods aanwezigheid in Israël beled.

Al dan niet genezen is hierbij niet het belangrijkste. Al dan niet tot bekering komen, daar gaat het om. De lichamelijke genezing wil slechts beeld zijn van de geestelijke ommekeer. De ontmoeting met Jezus kan lichamelijke genezing brengen, ook nu nog. Toch is deze altijd en allereerst een oproep tot bekering.

Tegenover Jezus en zijn wonderwerken kan men twee houdingen aannemen. Ofwel men blijft er onverschillig tegenover, ofwel men wordt geraakt en keert terug op zijn schreden om aan God eer te brengen. Van de tien is het er slechts één die deze stap zet. Hoevelen zijn er die zonder zelf lichamelijke genezing te ontvangen, toch de stap naar bekering zetten?

Want niet alle melaatsen worden genezen. Tien is in de heilige Schrift niet het getal van de volheid. Dat is twaalf. Ook al hebben wij vele kwalen, Jezus heeft niet alle ziekten genezen. Toch vraagt Hij van ons allen de bekering, doordat we erkennen dat God werkelijk in Jezus werkzaam is. Zo behoort u misschien tot die twee die nog melaats zijn en het getal twaalf volmaken. Eén van de tien heeft zich bekeerd. En twee van de twaalf: wat die doen dat heeft u in de hand. Als u ook zonder lichamelijke wondergenezing toch gelooft in Jezus Christus, ware Zoon van God, kunt u met de Samaritaan God verheerlijken met luide stem.

Voor de Samaritaan werd de ontmoeting met Jezus een echte ommekeer waardoor God centraal in zijn leven kwam te staan. Wie staat er echter bij ons centraal. De Ander met een hoofdletter of ik-zelf waardoor we nog bekering nodig hebben?